

فن، ادب، ثقافت ۽ تهذيب جي سڃاڻپ

Sukkur Arts Council

NEWS LETTER

YEAR-2024

 sukkurartscouncil@gmail.com

 [/sukkurartscouncil.pk](https://www.youtube.com/sukkurartscouncil)

 [@sukkurartscouncil](https://www.facebook.com/sukkurartscouncil)

نیوز لیٹر	
اعزازی ایڈیٹر:	خالد ہانیٹ
فوتوگرافی:	سعید پیو
کمپوزنگ ۽ ٹی آؤٹ:	سہیل شیخ
سال:	2024ء
شایع کنندہ:	سکر آرٹس کائونسل

sukkurartscouncil@gmail.com

<https://www.facebook.com/sukkurartscouncil.pk/>

<https://sukkurartscouncil.org/>

<https://www.youtube.com/@sukkurartscouncil>

سکر آرٽس ڪائونسل سال 2024ء جو ساليانو سماچار

سال 2024ء دوران منعقد ڪرايل پروگرامن جو تفصيل

پهرين جنوري 2024ء سومر ڏينهن شام 4 وڳي سنڌ جي نامياري اديب رسول ميمڻ جي سالگره تقريب ۽ ادبي ڪانفرنس سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ منعقد ڪئي وئي پروگرام ۾ مهمان خاص منور سراج، زيب سنڌي، اياز گل، ادل سومرو، حبيب ساجد ۽ ممتاز بخاري هئا جن رسول ميمڻ جي زندگي ۽ ادبي خدمتن تي ڳالهايو. جڏهن ته پروگرام جي ڪاروائي اظهار نوناري هلائي. پروگرام ۾ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي.

رحيمداد خان مولائي شيدائي جي ورسِي تقريب:

تاريخ 11 فيبروري 2024ء تي سنڌ جي نالي واري تاريخدان، محقق، شاعر ۽ صحافي رحيمداد خان مولائي شيدائي جي 45 هين ورسِي ميوزڪ ٿيوري هال ۾ آچر ڏينهن شام جو 3 وڳي ملهائي وئي. پروگرام جي صدارت بدرالدين اڇڻ ڪئي، جڏهن ته مهمان خاص عبدالقديرانصاري، اياز گل ۽ رحيمداد خان مولائي شيدائي جو ڏوهڻو امير علي بروهي هئا. 45هين ورسِي تقريب ۾ رحيمداد خان مولائي شيدائي فن کي پيٽا ڏني وئي.

اسحاق سميجو جي ڪتاب جي مهوري تقريب:

12 فيبروري 2024ع شام جو 6 وڳي سکر آرٽس ڪائونسل جي تعاون سان ميوزڪ ٿيوري هال ۾ نامياري شاعر، اديب اسحاق سميجو جي شاعري واري مجموعي ”ٻئي طرف قبيلو هو“ جي مهورت ڪئي وئي. هن پروگرام جي صدارت اياز گل ڪئي، مهمان خاص ۾ سجاد مهر، علي دوست عاجز، عزيز گوپانگ ۽ امر اقبال هئا. پروگرام جي ميزباني سميج سجاد ميراڻي ڪئي. هن تقريب ۾ سڄي سنڌ مان اديبن شاعرن جو آيل وڏو انگ شريڪ ٿيو جن اسحاق سميجو جي شاعري ۽ ادب تي تفصيلي ڳالهايو.

ڇهن ماهي پينٽنگ ڪورس سرٽيفڪيٽ ورهائڻ جي تقريب:

11 فيبروري 2024ع تي سکر آرٽس ڪائونسل جي فائن آرٽ شعبي پاران ڇهن مهينن جي پينٽنگ سرٽيفڪيٽ ڪورس جي پهرين بيچ مڪمل ٿيڻ تي سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ هڪ تقريب منعقد ڪئي وئي. تقريب جو مهمان خاص ڊاڪٽر زاهد حسين ڪنڊ وائيس چانسلر اروڙ يونيورسٽي هئا. جڏهن ته صدر ممتاز بخاري، فائن آرٽ شعبي جو ڪنوينر غلام اڪبر سولنگي ۽ آرٽ جي استاد اشرف راهيءَ ڪاميابي ماڻيندڙ 62 شاگردن شاگريائين ۾ سرٽيفڪيٽ ورهايا. ان کان علاوه مسرت مرزا آرٽ گيلري ۾ ٽن ڏينهن جي فائنل ٿيسز پينٽنگ واري نمائش ڪرائي وئي، جنهن ۾ زاهد حسين ڪنڊ وائيس چانسلر اروڙ يونيورسٽي روهڙي سکر آرٽس ڪائونسل ۾ سکيا حاصل ڪندڙ آرٽسٽن جي پينٽنگ کي گهڻو ساراهيو ۽ غلام اڪبر سولنگي، اشرف راهي تي مشتمل ٻه رڪني جج ڪميٽي جوڙي نمائش ۾ موجود ٽن بهترين پينٽنگ کي پهرين، ٻئين ۽ ٽين پوزيشن جي بنياد تي نقد 10 هزار روپين جو انعام ڏنو.

نامياري اديب رشيد ڀٽي جي ورسِي تقريب:

16 فيبروري 2024ع شام جو 3 وڳي ميوزڪ ٿيوري هال ۾ سنڌ جي نامياري اديب، صحافي ۽ ڪهاڻيڪار رشيد ڀٽي جي 36 هين ورسِي ملهائي وئي. هن ورسِيءَ ۾ اڊل سومرو، اياز گل، سيد نور رضوي، سرور سيف شريڪ هئا. رشيد ڀٽيءَ جي زندگي ۽ ادب تي ڊاڪٽر خادم منگي، حڪيم زنگيجو، عبداللطيف انصاري، مهر خادم ۽ سچل ڀٽي پنهنجا مقالا پيش ڪيا.

نامياري شاعر اديب شيخ اياز جي سالگره تقريب:

02 مارچ 2024ع تي چنڇر ڏينهن شام جو 3 وڳي سينگار علي سيلمر آڊيٽوريم ۾ سنڌ جي عظيم شاعر شيخ اياز جي جنم ڏينهن جي حوالي سان سالگره تقريب ۽ سندس فن فڪر تي سيمينار ڪوٺايو ويو، تقريب جي صدارت سنڌ جي نالي واري اديب تاج جويو ڪئي، جڏهن ته مهمان خاص ۾ اڊل سومرو، اختر درگاهي، ڊاڪٽر انيس الرحمان، ڊاڪٽر ابراهيم کرل، امر اقبال، ڊاڪٽر خادم منگي ۽ ممتاز بخاري جن شيخ اياز تي پنهنجا ويچار وٺيا. ۽ شام جو 6 وڳي شيخ اياز جو لکيل اڀيرا ”رني ڪوٽ جا ڌاڙيل“ پيش ڪيو ويو. جنهن بعد محفل موسيقي ٿي.

شيخ اياز جي سالگره تقريب جا فوٽو

اختر درگاہي جي ڪتاب جي مهورتي تقريب:

07 مارچ 2024ع تي خميس ڏينهن شام جو 4 وڳي ميوزڪ ٿيوري هال ۾ سکر آرٽس ڪائونسل جي جنرل سيڪريٽري نامياري شاعر اديب اختر درگاهيءَ جي ڪتاب ”منظرسان پس منظر وانگي“ اياز گل جي شاعري جي ڪيل اڀياس واري ڪتاب جي مهورت ڪئي وئي. هن مهورت واري تقريب ۾ خاص مهمان طور سيد نور رضوي، اياز گل، اڌل سومرو، اختر درگاهي ۽ ذوالفقار ڪلهوڙو هئا. جن اختر درگاهي جي ڪتاب ۽ اياز گل جي شاعري تي ڳالهايو. تقريب ۾ اديبن شاعرن، اداڪارن ۽ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي.

سکر جي ٽن اداڪارن جي ياد ۾ تقريب:

09 مارچ 2024ع تي شام جو 4 وڳي سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ سکر جي ٽن ناميارن اداڪارن سعيد واگهو، مظهر شيخ ۽ لونگ شيخ جي ياد ۾ تقريب منعقد ڪئي وئي. جنهن ۾ مهمان خاص اسٽيشن ڊائريڪٽر ريڊيو پاڪستان خيرپور سيد اڪبر علي شاه، اعجاز سمائيل، اديس جاگيرائي، سعيد واگهو جو پٽ وسيم سعيد واگهو ۽ مظهر شيخ جي نياڻي لاريب مظهر شامل هئا. پروگرام جي ڊراما ڪنويز وفا دلدار ۽ صدر ممتاز بخاري مهمانن جي آجيان ۽ شڪريو ادا ڪيو. جڏهن ته مقررين سعيد واگهو، مظهر شيخ ۽ لونگ شيخ جي زندگي ۽ فني خدمتن بابت پنهنجا ويچار وٺيا.

ستن ڏينهن جو سنڌ ٿيٽر فيسٽول 2024:

سکر آرٽس ڪائونسل پاران 16 مارچ کان 22 مارچ 2024ع تائين ستن ڏينهن جو سنڌ ٿيٽر فيسٽيول 2024ع منعقد ڪيو ويو جنهن ۾ ست ڊراما پيش ڪيا ويا. فيسٽول جو افتتاح ڪراچي آرٽس ڪائونسل جي صدر سيد محمد احمد شاه ڪيو. هن فيسٽول ۾ پيش ٿيندڙ ستن اسٽيج ڊرامن مان پهريون ڊرامو 16 مارچ 2024ع تي شام جو 6 وڳي سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ ”راءِ ڏياچ“ جي نالي سان پيش ڪيو ويو. جنهن جو ڊائريڪٽر وفادلدار هيو. 17 مارچ 2024ع تي حسن عباس جو لکيل ڊرامو ”آرٽيفشل“ پيش ڪيو ويو جنهن جو ڊائريڪٽر به حسن عباس هيو. 18 مارچ 2024ع تي تيون ڊرامو مولا داد جتوئي جي ڊائريڪشن ۾ ”دنيا مسافر خانو“ پيش ڪيو ويو. 19 مارچ تي سليم راجا جي ڊائريڪشن ۾ اسٽيج ناٽڪ ”نوڪان پوءِ“ پيش ڪيو ويو. 20 مارچ 2024ع تي ذوهيب مهر جي ڊائريڪشن ۾ ”چانڊوڪي“ ڊرامو پيش ڪيو ويو. 21 مارچ تي ناپا حيدرآباد پاران انصار مهر جي ڊائريڪشن ۾ ”ڪو زمانو آيو آ“ ڊرامو پيش ڪيو ويو. جڏهن ته ڊراما فيسٽول جو آخري ڊرامو ”زور آور زال“ حفيظ جمال جي ڊائريڪشن ۾ پيش ڪيو ويو. ڊرامن ۾ سکر توڙي ڀرپاسي جي اداڪارن بهترين اداڪاريءَ جا جوهر ڏيکاريا. هن ڊراما فيسٽول ۾ شهرين وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي ۽ خيالن جو اظهار ڪندي چوي ته سکر ۾ وڏي عرصي کانپوءِ اسٽيج ڊراما تي رهيا آهن اسان کي تمام گهڻي خوشي آهي ۽ هڪ دفعو ٻيهر پنهنجي تر جي نون پراڻن اداڪارن کي اسٽيج تي پرفارم ڪندي ڏسو ٿا.

سندھي ٽيٽر فيسٽيول 2024 ۽ جافوٽو

اعظم اعوان جي ياد ۾ تعزيتي ميڙاڪو:

سکر آرٽس ڪائونسل جي ڊراما شعبي پاران 03 جولاءِ 2024ع تي شام جو 4 وڳي ميوزڪ ٿيوري هال ۾ فلم، ٽي وي، اسٽيج ڊراما جي مشهور اداڪار ۽ هدايتڪار مرحوم اعظم اعوان جي ياد ۾ تعزيتي ميڙاڪو ڪوٺايو ويو. جنهن ۾ اياز گل، ادل سومرو، امتياز علي ميمڻ، ممتاز لڪي ۽ اعظم اعوان جو پٽ مڏثر اعوان شرڪت ڪئي. تعزيتي پروگرام جي ڪاروائي حسن عباس هلائي. مرحوم جي ايسال ثواب لاءِ دعا ڪرائڻ بعد سندس فني خدمتن تي ڊراما ڪنوینر وفا دلدار، سهيل شيخ ۽ سلیم راجا ۽ اعظم اعوان جي پٽ پنهنجي خيالن جو اظهار ڪيو.

استاد سينگار علي سليم جي ورسِي تقريب:

سکر آرٽس ڪائونسل جي ميوزڪ شعبي پاران 15 آگسٽ 2024ع تي سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ سنڌ جي ڪلاسيڪل راڳي، موسيقار استاد سينگار علي سليم جي 20 هين ورسِي تقريب ملهائي وئي. پروگرام جو خاص مهمان پاڪستان ٽيلي ويزن ڪراچي جو جنرل مئنيجر سيد امجد حسين شاھ هيو، جڏهن ته اسٽيج تي موجود مهمانن ۾ خيرپور آرٽس ڪائونسل جو صدر مختيار ملڪ، سيد نور رضوي، موسيقار شاهد بزمي، اختر درگاهي ۽ سکر آرٽس ڪائونسل جي صدر ممتاز بخاري سنڌ جي نامياري ڪلاسيڪل راڳي استاد سينگار علي سليم جي فن، موسيقي ۽ راڳ بابت پنهنجا ويچار وٺيا. پروگرام جي ميزباني غفور چانگ ڪئي. هن پروگرام جي آخر ۾ سنڌ جي ڪلاسيڪل راڳين استاد راشد حيدري، استاد سلمان حيدر، استاد برڪت علي پٽ، گل جوڻيجو ۽ شاهد بزمي پنهنجي آواز ۾ استاد سينگار علي سليم کي پيٽا پيش ڪئي.

استاد سينگار علي سليم جي ورسِي تقريب جا فوٽو:

مظھر شيخ ڊراما فيستول:

سکر آرٽس ڪائونسل پاران 14 آڪٽوبر کان 16 آڪٽوبر 2024ع تائين سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ تن ڊرامن تي مشتمل مظھر شيخ ڊراما فيستول ڪرايو ويو. هن فيستول ۾ سنڌ جي نالي واري ڪهاڻيڪار ۽ ناول نگار امر جليل جي لکيل ڪهاڻي ”اروڙ جو مست“ وفا دلدار جي ڊائريڪشن ۾ پيش ڪيو ويو. ٻيون ڊرامو ”کوٽوسڪو“ حسن عباس جي ڊائريڪشن ۾ پيش ڪيو ويو. ٽيون ۽ آخري ڊرامو ڏوهيب مهر جي ڊائريڪشن ۾ ”جوڪر“ پيش ڪيو ويو. فيستول ۾ شهرين توڙي اداڪارن وڏي انگ ۾ شرڪت ۽ ڊرامن کي گهڻو ساراهيو.

نصير ميمڻ جو ليڪچر:

سکر آرٽس ڪائونسل جي ادبي شعبي پاران 10 آڪٽوبر 2024ع تي شام جو 3:30 وڳي ميوزڪ ٿيوري هال ۾ سنڌ جي نامياري دانشور، ڪالم نگار ۽ پاڻي ماهر نصير ميمڻ جو ”سنڌ جي هاڪاري سماج جي اڏاوت“ جي عنوان سان ليڪچر پروگرام ڪرايو ويو. جنهن جي ميزباني اياز گل ڪئي، جڏهن ته هن پروگرام ۾ صدر ممتاز بخاري، اڌل سومرو، اختر درگاهي، شوڪت راهي، غلام اڪبر سولنگي، گل محمد جوڻيجو، حسن عباس ۽ سهيل شيخ سميت مختلف شعبن سان لاڳاپيل شاعرن، اديبن، شهرين ۽ شاگردن وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي.

شاه لطيف ادبي ڪلاس جي سيريز:

سکر آرٽس ڪائونسل جي طرفان سال 2024ع جي آڪٽوبر واري مهيني کان ادب جي تاريخ ۾ پهريون ڀيرو هر جمعي جي ڏينهن شام جو ٽي وڳي حضرت شاه عبداللطيف ڀٽائي جي سرن تي ليڪچر سيريز ”شاه لطيف ادبي ڪلاس“ شروع ڪيا ويا. جنهن جي شروعات 11 آڪٽوبر 2024ع تي ڊاڪٽر خادم منگي سر سامونڊيءَ تي ليڪچر ڏيڻ سان ڪئي. 18 آڪٽوبر 2024ع تي اختر درگاهي سر ڪلياڻ تي ليڪچر ڏنو. 25 آڪٽوبر 2024ع تي پروفيسر منظور بيدار سر يمن ڪلياڻ تي ليڪچر ڏنو. پهرين نومبر 2024ع تي صدرالدين سامي سر سسئي تي ليڪچر ڏنو. 08 نومبر 2024ع تي ڊاڪٽر ابراهيم ڪرل سر ڪاپائتي تي ليڪچر ڏنو. 22 نومبر 2024ع تي ڊاڪٽر اسماعيل ماڪو سر مومل راڻو تي ليڪچر ڏنو. 29 نومبر 2024ع تي ڊاڪٽر خادم منگي سر ڪنڀات تي ليڪچر ڏنو. 06 ڊسمبر 2024ع تي اياز علي لغاري سر رام ڪليءَ تي ليڪچر ڏنو. جڏهن ته 13 ڊسمبر 2024ع تي ايوب گاد لطيفي سر ليلا چنيسر تي ليڪچر ڏنو. 20 ڊسمبر 2024ع تي پروفيسر وجيش ڪمار سر ڪوهياري تي ليڪچر ڏنو ۽ 27 ڊسمبر 2024ع تي هن سال جو آخري ليڪچر عبدالڪريم زنگيو سر مارئي تي ڏنو. انهن ليڪچر پروگرامن ۾ ساڃاهه وند ماڻهن، شاگردن ۽ حضرت شاه عبداللطيف ڀٽائيءَ سان چاهه رکندڙن شرڪت ڪئي.

شاه لطيف ادبي ڪلاس جي ليڪچر ڏيندڙن جون تصويرون

منظور بيدار

اختر درگاهي

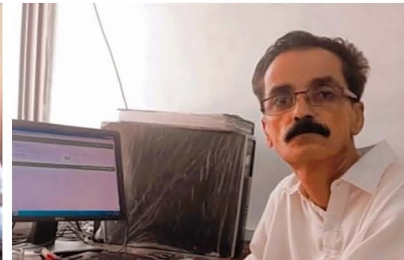
ڊاڪٽر خادم منگي

ڊاڪٽر محمد اسماعيل ماڪو

ڊاڪٽر ابراهيم ڪرل

صدرالدين سامي

شاہ لطيف ادبي ڪلاس جي ليڪچر ڏيندڙن جون تصويرون

اياز علي لغاري

ايوب گاد

فنڪار گل جوڻيجو

حڪيم زنگيجو

پروفيسر وجيش ڪمار

ڪيلاش جو ليڪچر پروگرام:

سڪر آرٽس ڪائونسل ادبي شعبي پاران 26 آڪٽوبر 2024ع تي شام جو 4:30 وڳي ميوزڪ ٿيوري هال ۾ سنڌ جي نالي واري ليڪچر ۽ نقاد ڪيلاش جو ليڪچر پروگرام رٿيو ويو. هن ليڪچر جو عنوان هيو ”اڄ جو سنڌي سماج، ادب ۽ تنقيدي رويا“ پروگرام جي ميزباني اياز گل ڪئي. جڏهن ته ادل سومرو، اختر درگاهي، خالد پايڻ، ممتاز بخاري ۽ ٻين ادبي شخصيتن شرڪت ڪئي.

ناپا پاران ٻن ڊرامن جو فيسٽول:

نیشنل اکیڊمي آف پرفارمنگ آرٽس (ناپا) پاران سکر آرٽس ڪائونسل جي تعاون سان 26 آڪٽوبر 2024ع تي سیموئل بیڪٽ جو مشهور عالمي اسٽیج ڊرامو ”ویٽنگ فار گوڊو“ جيڪو اظہر نوناري سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪري پنهنجي ڊائریڪشن ۾ گوڊو جو انتظار جي نالي سان سینگار علي سلیم آڊیٽوریوم ۾ پیش ڪیو. 27 آڪٽوبر 2024ع تي ڪهاڻیکار محمد علي پناڻ جو لکيل ڊرامو ”اوڌر جي ماءُ“ مولاداد جتوئي جي ڊائریڪشن ۾ پیش ڪیو ویو. هن ڊرامن ۾ سکر جي اداڪارن پنهنجي فن جو بهترين مظاہرو ڪیو جن کي ڏسڻ لاءِ شهرين وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪري پسند جو اظهار ڪیو.

پینٽنگ نمائش تقریب:

سکر آرٽس ڪائونسل جي فائن آرٽ شعبي پاران مسرت مرزا آرٽ گیلري ۾ پنجن ڏينهن واري پینٽنگ نمائش 28 آڪٽوبر کان 03 نومبر 2024ع تائين لڳائي وئي. نمائش جو افتتاح فیاض حسین عباسي ڪمشنر سکر ڪیو. سکر آرٽس ڪائونسل جي صدر ممتاز بخاري، ایاز گل، بدرالدین اڄڻ، اختر درگاھي، ڊائریڪٽر ڪلچر امتیاز میمن، اشرف راهي ۽ ڪنوينر فائن آرٽس پروفیسر غلام اڪبر سولنگي گڏ هئا. هن نمائش ۾ 100 کان مٿي پینٽنگ رکيون ویون. سکيا حاصل ڪندڙ شاگردن شاگريائين جي هٿ سان ٺهيل پینٽنگ کي گهڻو ساراهيو ویو پنجن ڏينهن تائين جاري رهندڙ پینٽنگ نمائش ۾ ڊاڪٽر ارشد مغل ڊپٽي میئر سکر سمیت آرٽ سان چاهه رکندڙن وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي.

جيل قيدين جي فن نمائش:

سکر آرٽس ڪائونسل هڪ دفعو ٻيهر هڪ نئين روايت کي جنم ڏيندي پهريون ڀيرو جيل قيدين جي هٿ واري هنر جي ٽن ڏينهن واري نمائش ڊاڪٽر مستور بخاري هيريٽيج اينڊ آرٽ ميوزيم ۾ لڳائي وئي. جيڪا پهرين نومبر کان 03 نومبر 2024ع تائين جاري رهي. هن نمائش جو افتتاح ڪمشنر سکر فياض حسين عباسي ۽ ڊي آءِ جي جيل سکر ڊويزن اسلم ملڪ ڪيو. هٿ واري هنر جي نمائشي ميلي ۾ ادل سومرو، اياز گل، بدرالدين اڄڻ، شوڪت راهي، ابراهيم کرل، منظور خاموش، واپاري عامرغوري، امتياز ميمڻ، سيد نور رضوي، گل محمد جوڻيجو، ڪنوينر آرٽ شعبو غلام اڪبر سولنگي، آرٽ ٽيچر اشرف راهي ۽ ممتاز بخاري سميت مختلف اديبن شاعرن، شهرين ۽ هٿ جي هنر سان دلچسپي رکندڙن وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي. قيدين جي دستگاريءَ واري فن کي گهڻو ساراهيو، هن نمائش ۾ سکر، خيرپور جي جيل سپريٽينڊنٽ پڻ شرڪت ڪئي. شهرين هٿ سان ٺهيل دستگاري جا فنپارا خريد به ڪيا ويا.

جيل قيدين جي فني نمائش جا فوٽو:

مشتاق علي لاشاريءَ جي پينٽنگ نمائش:

سکر آرٽس ڪائونسل جي فائن آرٽس شعبي طرفان 5 نومبر کان 07 نومبر 2024ع تائين تمغه امتياز مائينڊز سکر سان واسطو رکندڙ واٽر ڪلر آرٽسٽ مشتاق علي لاشاري جي ٽن ڏينهن واري پينٽنگ نمائش ڊاڪٽر مستور بخاري آرٽ اينڊ هيريٽيج ميوزيم ۾ ڪرائي وئي. هن نمائش جو افتتاح ڊپٽي ميئر سکر ڊاڪٽر ارشد مغل ڪيو. جڏهن ته صدر ممتاز بخاري، ادل سومرو، اختر درگاهي، بدرالدين اڄڻ، شوڪت راهي، شبير ميمڻ پڻ موجود هئا. آرٽ ٽيچر اشرف راهي مهمانن کي خوش آمديد ڪيو. چانهه ۽ ڪافي سان ٺهيل پينٽنگ ڏسڻ لاءِ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. واضح رهي ته مشتاق علي لاشاري

پاڪستان جو اهو واحد آرٽسٽ آهي جنهن پهريون ڀيرو ڪافي ۽ چانهه سان پينٽنگ ٺاهي پنهنجي ملڪ کان وٺي ٻاهرين ملڪن تائين وڏي شهرت ماڻي آهي. نمائش جي آخري ڏينهن تي سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ مشتاق علي لاشاري جي مان ۾ آجياڻي جي تقريب منعقد ڪئي وئي ان تقريب ۾ آرٽ جو ڪورس مڪمل ڪندڙ شاگردن ۽ شاگردياڻين ۾ سرٽيفڪيٽ ورهايا ويا. هن تقريب جي ميزباني فائن آرٽ شعبي جي ڪنوينر پروفيسر غلام اڪبر سولنگي ڪئي.

ڀڳت ڪنور رام ورسِي جي تقريب:

سکر آرٽس ڪائونسل جي ميوزڪ شعبي طرفان ڪانفرنس هال ۾ 02 نومبر 2024ع تي شمار جو 04 وڳي سنڌ جي امر راڳي ڀڳت ڪنور رام جي ورسِيءَ جي مناسبت سان پروگرام ڪوٺايو ويو. پروگرام جي صدارت اياز گل ڪئي. مهمان خاص ۾ ادل سومرو، سيد نور رضوي، ممتاز بخاري هئا ۽ ميزباني اختر درگاهي ڪئي، سيد امداد علي شاهه ڀڳت ڪنور رام جي زندگيءَ تي پنهنجو تفصيلي مقالو پڙهيو. پروگرام ۾ بدرالدين اڄڻ، حسن عباس، خالد ٻانڀڻ ۽ ذوهيب مهر سميت سنڌ جي امر راڳي ڀڳت ڪنور رام جي راڳ سان چاهه رکندڙن شرڪت ڪئي.

AI ميگا ايونٽ:

سکر آرٽس ڪائونسل جديد دنيا سان لاڳاپيل جدت واري پروگرامن ۾ هڪ دفعو وري نئين روايت جو بنياد رکندي 15 نومبر کان 17 نومبر 2024 ع تائين ” آرٽ ان دي ورلڊ آف ڊجيتلائيزيشن اينڊ اي آءِ“ جي موضوع تي ٽن ڏينهن وارو ميگا ايونٽ منعقد ڪرايو. هن ايونٽ ۾ مختلف سيشن ڪرايا ويا. جنهن کي پوري دنيا ۾ لائيو ٽيلي ڪاسٽ ڪيو ويو. ” آرٽ ان دي ورلڊ آف ڊجيتلائيزيشن اينڊ اي آءِ“ ايونٽ جي افتتاحي تقريب 15 نومبر 2024 ع تي منعقد ڪئي وئي. جنهن ۾ ڊاڪٽر زاهد حسين ڪنڊ وائيس چانسلر اروڙ يونيورسٽي، پروفيسر تهمينه نانگراج وائيس چانسلر بيگم نصرت ڀٽو وومن يونيورسٽي روهڙي، بيرسٽر ارسلان اسلام شيخ ميٽرسڪر، اعجاز احمد شيخ ڊي جي لائبريريز ثقافت کاتو سنڌ ۽ ايم بي راجا ڌاريجو ڊپٽي ڪمشنر سکر مهمان خاص طور شرڪت ڪئي. هن پروگرام جي ميزباني اياز گل ڪئي ۽ سکر آرٽس ڪائونسل جي صدر ممتاز بخاري مهمان کي پليڪار ڪرڻ سان گڏ ٽن ڏينهن واري ميگا ايونٽ بابت آگاهي ڏني. افتتاحي تقريب ۾ شاعرن اديبن، صحافين سميت مختلف يونيورسٽين جي شاگردن شاگردڀائين ۽ شهرين وڏين انگ ۾ شرڪت ڪئي. جڏهن ته اروڙ يونيورسٽي، سکر آءِ بي اي يونيورسٽي، بيگم نصرت ڀٽو وومين يونيورسٽي ۽ سرسو سميت سکر جي مختلف اسڪولن، ڪاليجن جي انتظاميه طرفان نمائشي اسٽال لڳايا ويا. افتتاحي تقريب جي آخر ۾ محفل موسيقي تي جنهن ۾ ماسٽر فتح علي سمون ۽ درگاه بيدل بيڪس جي سنگ سر وڪيريا. پروگرام ۾ آيل مهمانن سکر آرٽس ڪائونسل جي ڪوششن کي ساراهيندي چيو ته هن طرح جا ايونٽ سنڌ جي نوجوانن لاءِ مشعل راه ثابت ٿيندا. سکر ۾ پهريون ڀيرو ٿيندڙ اي آءِ بابت ٽن ڏينهن واري ميگا ايونٽ ۾ اسان کي به گهڻو ڪجهه ٻڌڻ ۽ سکڻ جي لاءِ مليو. دنيا جي بدلجندڙ لاڙن ۾ آرٽيفشل انٽيليجنس هڪ تمام وڏو ۽ اهم لاڙو آهي جنهن کي سمجهڻ ۽ سکڻ لاءِ اسان جي نوجوانن کي گهڻي ضرورت آهي هن طرح جا پروگرام وقت جي اهم ضرورت آهن جنهن جو بنياد سکر آرٽس ڪائونسل رکي پوري سنڌ جي شاگردن شاگردڀائين کي دنيا جي جديد ٽيڪنالوجي سان ڳنڍڻ جي ڪوشش ڪئي آهي ۽ اسان هميشه سکر آرٽس ڪائونسل جا ٻانهه بيلي رهندا سين.

آرٽيفشل انٽيليجنس ايونٽ جي افتتاحي پروگرام، اسٽالن ۽ محفل موسيقي جون تصويرون.

AI ميگا ايونت جو ٻيو ڏينهن:

16 نومبر 2024ع تي ٽن ڏينهن واري ميگا ايونت ”آرٽ ان ڊي ورلڊ آف ڊجيٽلائيزيشن اينڊ اي آءِ“ جي ٻئين ڏينهن تي مختلف موضوعن جي عنوانن سان پنج سيشن ٿيا. جنهن ۾ پهريون سيشن ”ڊجيٽل ۽ مصنوعي ذهانت جي دؤر ۾ سنڌي ٻولي کي پيش ايندڙ خطراً“ جي نالي سان هيو. هن سيشن ۾ مهمان طور امر فياض ٻرڙو ۽ شبير ڪنڀار ڳالهائيو، سيشن جو مادريٽر اظهر نوناري هيو.

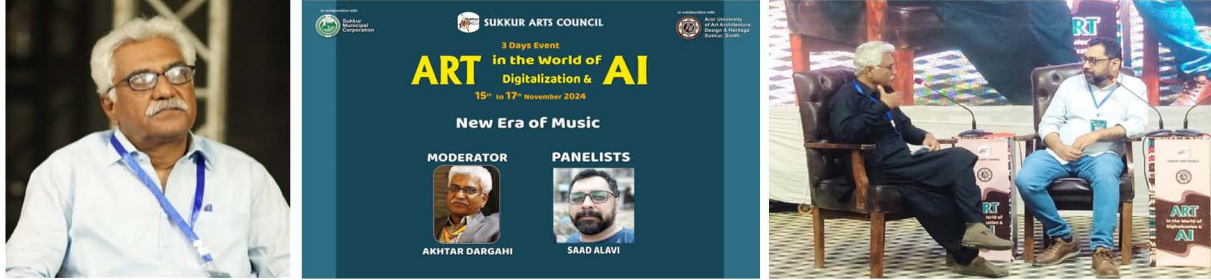

ٻيو سيشن ”ڊجيٽل جدت جا تعليم تي اثر“ جي نالي سان ٿيو هن سيشن ۾ حسن سيد، ڊاڪٽر ريحان علي شاهه پنهنجا ويچار وٺيا. سيشن جو مادريٽر ڊاڪٽر مهر خادم هيو.

ٽيون سيشن ”موسيقي جو جديد دؤر“ جي عنوان سان ٿيو، هن سيشن ۾ مهمان طور سعد علوي جديد موسيقي بابت تفصيلي ڳالهايو جڏهن ته سيشن جو ماڊريٽر اختر درگاهي هيو.

اي آءِ ايونٽ جو چوٿون سيشن ”آرٽ ۽ ادب ڊجيتل تبديليءَ جي دور ۾“ منعقد ڪيو ويو هن سيشن ۾ رفاقت حيات ۽ ڪليم بت پنهنجي خيالن جو اظهار ڪيو. سيشن جي ماڊريٽر فاطمه دايو هئي.

جڏهن ته آخري ۽ پنجون سيشن ”سنڌ جي عالمگيريت ۽ سوشل ميڊيا جي دؤر“ جي موضوع تي ٿيو. هن سيشن جو ماڊريٽر عبدالڪريم زنگيجو هيو جڏهن ته نصير ميمڻ، ڊاڪٽر ايوب شيخ ۽ عائشه ڌاريجو سنڌ جي عالمگيرت ۽ سوشل ميڊيا بابت پنهنجي خيالن جو اظهار ڪيو.

AI ميگا ايونت جو ٽيون ڏينهن:

17 نومبر 2024ع تي ميگا ايونت جو آخري ڏينهن هيو جنهن ۾ پڻ مختلف موضوعن تي پنج سيشن ڪرايا ويا. پهريون سيشن ”زرعي ڪامرس“ جي عنوان سان منعقد ڪيو ويو. هن سيشن جو ماديتر ڊاڪٽر محمد مزمل ستار هيو جڏهن ته ڳالهائڻ جي لاءِ مصطفيٰ نانگراج ۽ ڊاڪٽر اسد علي قاضي شامل هئا. جن زرعي ڪامرس جي جديد پاسن تي تفصيلي معلومات پڌندڙن تائين پهچائي.

ٻيو سيشن ”معاشره ۽ ذهني صحت“ جي عنوان سان منعقد ڪيو ويو. هن موضوع تي ڊاڪٽر هريش ڪمار، ڊاڪٽر سڪندر مغل ۽ رابع مرزا ڳالهايو، پروگرام جو ماديتر ڊاڪٽر خادم منگي هيو.

ٽيون سيشن ”سنڌ لاءِ ٽيڪنيڪل چيلنجز ۽ موقعا“ جي عنوان سان ٿيو، هن سيشن ۾ انعام شيخ ۽ ڪيلاس شرڪت ڪئي، سيشن جو ماديتر ڊاڪٽر قاسم سوڍڙ هيو.

تن ڏينهن جي اي آءِ ميگا ايونٽ جو چوٿون سيشن ”مصنوعي ذهانت ۽ سامعين“ جي موضوع سان ٿيو، هن سيشن ۾ آءِ ٽي ايڪسپرت سهيل احمد شيخ آرٽيفيشل ٽيڪنالوجي سان حال ۾ موجود سامعين سان گفتگو ڪرائي، سيشن ۾ نوجوانن تمام گهڻي دلچسپيءَ سان حصو ورتو ۽ مختلف سوال پڻ ڪيا جن جا جواب اي آءِ ڪمپيوٽرمشِين موقعي تي ڏنا.

جڏهن ته آخري ڏينهن جو پنجون سيشن ”نيون ايجادون ۽ تحقيق“ جي عنوان تي ايسوسي ايت پروفيسر ڊاڪٽر ڀڄن لعل ۽ شاھ عبداللطيف يونيورسٽي خيرپور جي ڪيمسٽري شعبي جي شاگردياڻي روميسا بخاري پنهنجي نئين تحقيق تي ليڪچر پيش ڪيا. هن سيشن جي ميزباني اختر درگاهي ڪئي.

AI ميگا ايونٽ جي اختتامی تقريب:

”Art in the World of Digitalization and AI“ جي نالي سان ٿيندڙ ٽن ڏينهن واري هن ميگا ايونٽ ۾ سمورا پروگرام شاندار ڪاميابيءَ سان ٿي گذريا. هن ميگا ايونٽ جي آخري تقريب سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ منعقد ڪئي وئي. جنهن جي صدارت پروفيسر ڊاڪٽر محمد يوسف خشڪ وائيس چانسلر شاھ عبداللطيف يونيورسٽي خيرپور ڪئي. خاص مهمانن ۾ ايم بي راجا ڌاريجو ڊپٽي ڪمشنر سکر، نصير ميمڻ، اياز گل، ڊاڪٽر ادل سومرو، سيد نوررضوي، بدرالدين اجڙ، ڊاڪٽر مهر خادم، حڪيم زنگيجو، گل محمد جوڻيجو ۽ ڊاڪٽر قاسم سوڍڙ ڊي اين ارڙو يونيورسٽي هئا. پروگرام جي ميزباني اختر درگاهي ڪئي، تقريب کي خطاب ڪندي ڊاڪٽر يوسف خشڪ چيو ته پوري پاڪستان ۾ هن طرح جي هي پهرين ڪانفرنس سکر آرٽس ڪائونسل منعقد ڪئي آهي جيڪا مبارڪباد جي مستحق آهي. بهترين انداز ۾

نواڻ سان گڏ بدلجندڙ دور جي ڊجيٽلائيزيشن کي روشناس ڪرايو. مان سکر آرٽس ڪائونسل جي عهديدارن سميت پوري ٽيم کي مبارڪباد ڏيان ٿو. پروگرام جي آخر ۾ سکر آرٽس ڪائونسل جي صدر ممتاز بخاري مهمانن، ميمبرن عهديدارن سميت اسٽاف ۽ پروگرام ۾ شرڪت ڪندڙن جا ٿورا مڃيا.

AI ميگا ايونت جي آخر ۾ راڳ جي محفل:

Art in the World of Digitalization and AI جي نالي سان منعقد ڪيل ايونت جي آخر ۾ راڳ رنگ جي محفل منعقد ڪئي وئي. جنهن ۾ فنڪارن شازيه مارئي ۽ سمير درگاهي پنهنجي فن جو مظاهرو ڪيو.

ٽن ڪلاسيڪل راڳين جي ياد ۾ تقريب:

سکر آرٽس ڪائونسل جي ميوزڪ شعبي طرفان 23 نومبر 2024ع تي سينگار علي سليم آڊيٽوري ۾ سنڌ جي ٽن ناميارن ڪلاسيڪل راڳين استاد بابا منور شاه، استاد الهڏنو خان نوناري ۽ استاد رسول بخش پٽ جي ياد ۾ پروگرام ڪرايو ويو. تقريب جي صدارت ڊاڪٽر ادل سومرو ڪئي مهمان خاص ۾ اياز گل، عبدالغفور سومرو، وحيد انصاري ۽ رحمت پٽ هئا. جن فنڪارن جي فن ۽ راڳ تي پنهنجا ويچار وٺيا. هن پروگرام جي ميزباني اختر درگاهي ڪئي.

ٽن ڪلاسيڪل راڳين جي ياد ۾ تقريب جا فوٽو:

سازگار جو سکيا ڪورس:

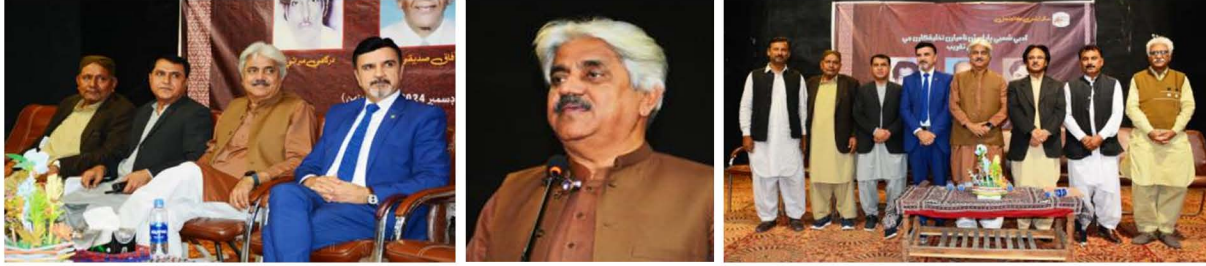
جڏهن ته 30 نومبر 2024ع کان ميوزڪ ٿيوري هال ۾ گنار جي سکيا لاءِ ڪلاس شروع ڪيا ويا جن ۾ سکر ۽ ڀرپاسي جي نوجوانن داخلا ورتي.

سکر جي ٽن تخليقڪارن جي ياد ۾ تقريب:

تاريخ 03 ڊسمبر 2024ع تي سکر آرٽس ڪائونسل جي ادبي شعبي پاران سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ سکر شهر سان واسطو رکندڙ ٽن ناميارن تخليقڪارن شيخ عبدالزاق راز، آفاق صديقي ۽ درگاهي ميراڻي جي ياد ۾ تقريب منعقد ڪئي وئي. تقريب جي صدارت ڊاڪٽر يوسف خشڪ وائيس چانسلر شاھ عبدالطيف يونيورسٽي ڪئي. مهمانن ۾ اختر درگاهي، مهرخادم، ڊاڪٽر انيس الرحمان ۽ منظور بيدار شامل هئا. جڏهن ته ادبي شعبي جي ڪنوينر اياز گل آيل مهمانن جا ٿورا مڃا. تقريب ۾ شيخ عبدالزاق راز جي ڀائٽي، نورالدين شيخ، درگاهي ميراڻي جي پٽ اختر درگاهي ۽ آفاق صديقي تي سکر جي اردو شاعر ڊاڪٽر انيس الرحمان پنهنجا مقالا پيش ڪيا. پروگرام جي ميزباني خالد بانڀڻ ڪئي. هن تقريب ۾ تخليقڪارن جي ادبي خدمتن کي ڀيٽا پيش ڪئي وئي. جڏهن ته سکر ۽ ڀرپاسي جي اديبن، شاعرن ۽ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪري پروگرام کي ڪامياب بڻايو.

سکر جي ٽن تخليقڪارن جي ياد ۾ تقريب:

سکر آرٽس ڪائونسل جي ادبي شعبي طرفان 25 ڊسمبر 2024ع تي سينگار علي سليم آڊيٽوريم ۾ هڪ ٻيو پروگرام سکر جي ٽن ناميارن تخليقڪارن ولي دائود پوتو، حسن حميدي ۽ ڪامريڊ برڪت علي آزاد جي ياد ۾ ڪرايو. هن تقريب جي صدارت پروفيسر ڊاڪٽر تهمينه نانگراج وائيس چانسلر بيگم نصرت ڀٽو وومين يونيورسٽي ڪئي. مهمانن ۾ اياز گل، ادل سومرو، سرور سيف، اختر درگاهي، ڊاڪٽر خادم منگي ۽ برڪت علي آزاد جو پٽ شهريار راجپوت، ولي دائود پوتو جو پٽ شڪيل احمد شامل هئا. جڏهن ته سرور سيف، حسن حميدي تي، اختر درگاهي ولي دائود پوتو تي ۽ برڪت علي آزاد تي ادل سومرو پنهنجا مقالا پيش ڪيا. هن پروگرام جي ڪاروائي سميع سجاد ميراڻي هلائي.

هي هيو مڪمل حال احوال سال 2024ع ۾ ٿيندڙ پروگرامن جو. پوري سال دوران 56 پروگرام منعقد ڪيا ويا. سکر آرٽس ڪائونسل پنهنجي روايتي پرپور صلاحيتن، جوش ۽ جذبي سان فن جي خدمت ۾ اڳي کان به اڳ پري رهي. سکر آرٽس ڪائونسل پنهنجي ڪمن کي مختلف شعبن ۾ ورهائيندي ادبي شعبو، ڊراما شعبو، ميوزڪ شعبو ۽ فائن آرٽ شعبا جوڙيا. ادبي شعبي جو ڪنوينر اياز گل، ميوزڪ شعبي جو ڪنوينر سيد نور رضوي، ڊراما شعبي جو ڪنوينر وفا دلدار ۽ فائن آرٽ شعبي جو ڪنوينر پروفيسر غلام اڪبر سولنگي کي مقرر ڪيو ويو. هنن شعبن جي جڙڻ سان سکر آرٽس ڪائونسل جي سرگرمين ۾ اڃا وڌيڪ تيزي آئي آهي. هن سال جنرل باڊي جو هڪ اجلاس ٿيو. عهديدارن جو هڪ اجلاس ٿيو. گورننگ بورڊ (BOG) جا 6 اجلاس ٿيا. ميوزڪ ۽ ڊراما شعبي جا 4 اجلاس ڪوٺايا ويا. جڏهن ته آرٽ شعبي ۾ پينٽنگ جي سکيا ڪورس واري هڪ بيچ مڪمل ٿي، جنهن ۾ 62 شاگردن کي سرٽيفڪيٽ ڏنا ويا. ان علاوه ميوزڪ سکيا ڪورس جي هڪ بيچ مڪمل ٿيڻ تي 10 شاگردن کي سرٽيفڪيٽ پڻ ڏنا ويا. سکر آرٽس ڪائونسل جي عهديدارن، ميمبرن ۽ شهرين جو ساٿ رهيو ته سکر آرٽس ڪائونسل جي پليٽ فارم تان علمي، ادبي، فني، معلوماتي ۽ ثقافتي رنگن جا ميلا ائين ئي مچندا رهندا. سکر آرٽس ڪائونسل فن جي واڌاري لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪندي رهندي. اوهان سڀني جي تمام گهڻي مهرباني لڪ قرب ٿورا سکر آرٽس ڪائونسل جي سماچار کي ڏٺو ۽ پڙهيو.

جنوري 2024ء کان دسمبر 2024ء تائين سکر آرٽس ڪائونسل ۾ مختلف شعبن جي اجلاسن سميت گڏيل طور پروگرامن جا تفصيل هيٺ ڏجن ٿا.

تعداد	پروگرام	S.N	تعداد	پروگرام	S.N
02	ميووزڪ شعبي جا اجلاس	6	01	جنرل باڊي جا اجلاس	1
02	ڊراما شعبي جا اجلاس	7	06	بي او جي جا اجلاس	2
02 بيجز	فائن آرٽ جا سکيا ڪلاس	8	01	عهديدارن جا اجلاس	3
02 بيجز	ميووزڪ جا سکيا ڪلاس	9	01	ادبي شعبي جا اجلاس	4
08	ٽوٽل		01	فائن آرٽ شعبي جا اجلاس	5
56	گڏيل طور منعقد ڪيل پروگرام	10	10	ٽوٽل	

مٿي ڄاڻايل تفصيل موجب ڪل پروگرامن جو تعداد چوہتر (74) آهي

عهديدارن، ميمبرن، ڪميٽين ۽ ملازمن جو اعداد و شمار هن ريت آهي

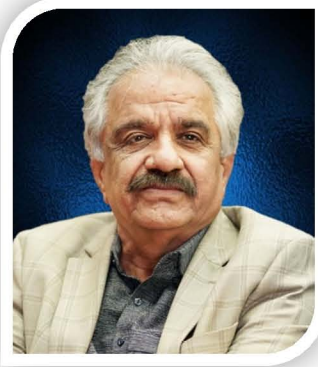
05	سکر آرٽس ڪائونسل جي چونڊيل عهديدارن جو تعداد
02	سکر آرٽس ڪائونسل جي نامزد عهديدارن جو تعداد
06	سکر آرٽس ڪائونسل گورننگ بورڊ جي ميمبرن جو تعداد
76	سکر آرٽس ڪائونسل جي ميمبرن جو تعداد
04	سکر آرٽس ڪائونسل جي ڪميٽين جو تعداد
09	سکر آرٽس ڪائونسل جي ملازمن جو تعداد

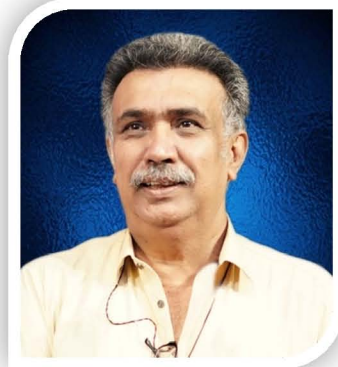

Sukkur Arts Council

سکر آرٹس ڪائونسل جا عهديدار

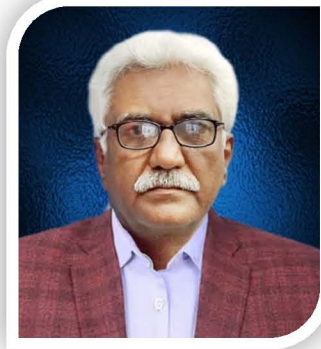
ادل سومرو (نائب صدر)

ممتاز بخاري (صدر)

شوڪت راهي (جوائنٽ سيڪريٽري)

اختر درگاهي (جنرل سيڪريٽري)

اظهر نوناري (خزانچي)

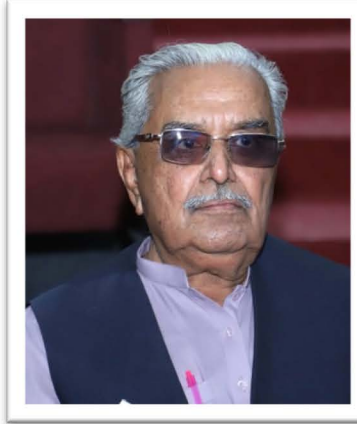

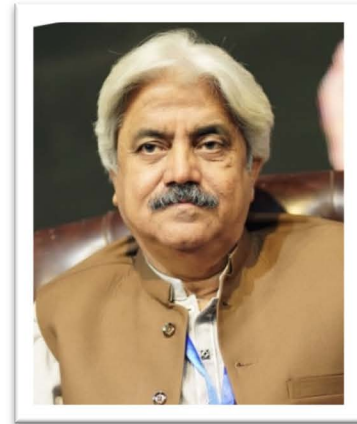
سکر آرٽس ڪائونسل جي گورننگ بورڊ جا ميمبر

سيد نور رضوي

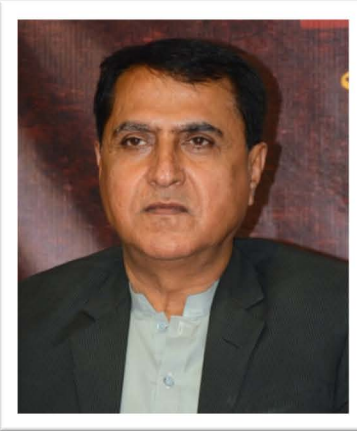
بدرالدين اچڻ

اياز گل

عبدالڪيم زنگيجو

ڊاڪٽر مهر خادم

قدير انصاري

سکر آرٹس کائونسل جا باقی میمبر

اختر حسین قریشی

ارشاد شیخ

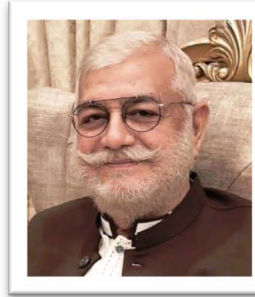
اسد چاچڑ

انیس الرحمان

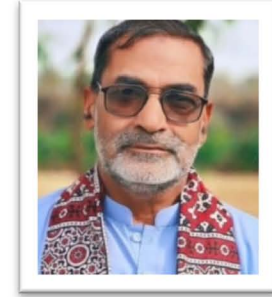
بیخود بلوچ

آفتاب محمود ملک

آغا سجاد حسین

امار بخش منور

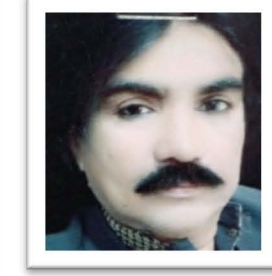
جبار مھر

جاوید ایٹرو

تصدق حسین

بابو مستوئي

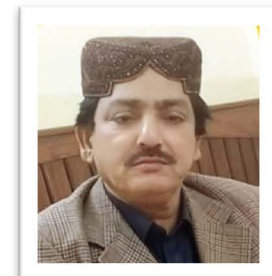
حفیظ جمال

حسن عباس

حبیب ساجد

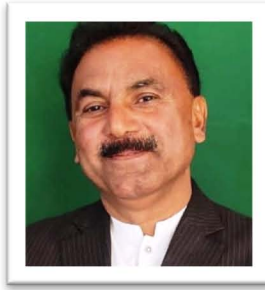

جلال جوگي

خالد محمود میراڻي

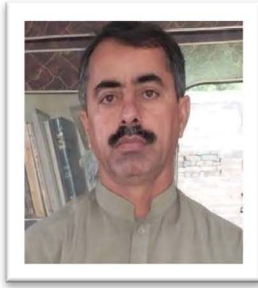
خالد بانين

خادم منگي

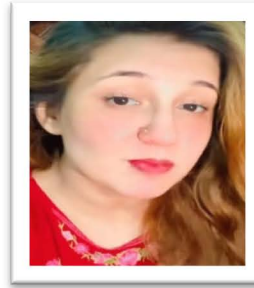
حميده بانو

زاهد علي راهوجو

زوهيب مهر

ريما ناز

خواجر ذوالفقار

سهراب سومرو

سميع سجاد ميراڻي

سرور سيف

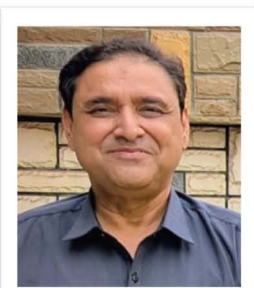
سچل پتي

سيد امداد حسين شاه

سيد امجد حسين شاه

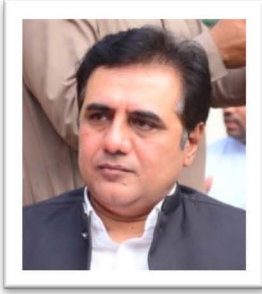

سيد ارشد حسين شاه

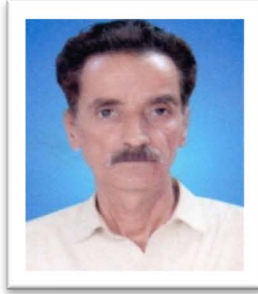

سهيل لطيف ميمڻ

طارق عزيز كولاچي

صدرالدين سامي

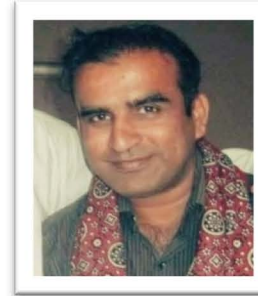
شاهد بزمي

سيد وقار علي شاه

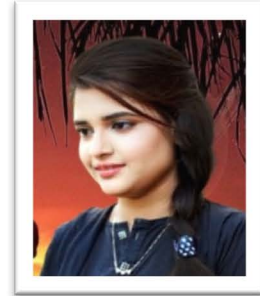
عبدالغني مهر

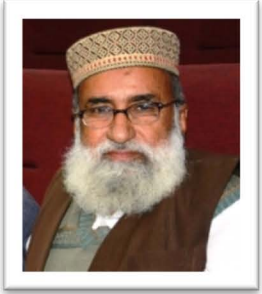
عبدالستار زنگيجو

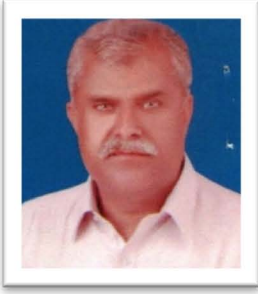
عبدالجبار شيخ

عابده گل

غلام اڪبر سولنگي

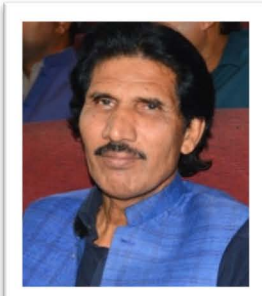
علي بخش شاه جيلاني

عبدالوحيد انصاري

عبداللطيف انصاري

گل محمد جوڻيجو

فضل الاهي

فرزانه بختاور

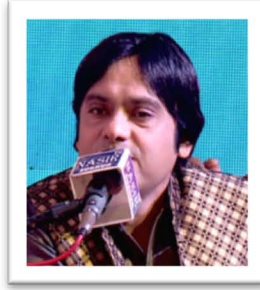

فتح علي سنديلو

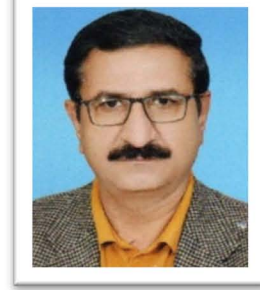
محمد اشرف راهي

ماسٽر فتح علي

محمد ادريس جاگيرائي

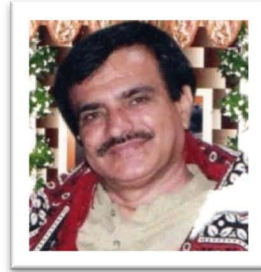
محمد اسحاق کوسو

محمد علي مخلص

محمد علي چارلي

محمد علي ميتلو

محمد سليم راجا

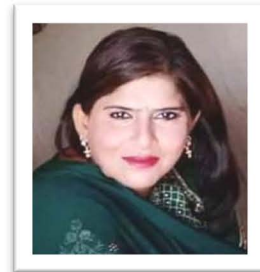
مولا داد جتوئي

منظور بيدار

مظهر علي شيخ

مسمات اعظيم

وفا دلدار

نواز علي شاه

ناتلا بابو

مبدم مسرت مرزا

مونس رضوي

نوٽ: ميمبرن جي ترتيب الفابيٽيڪل آرڊر ۾ رکي وئي آهي.

سکر آرٹس کاؤنسل

شالیمار قائد کے نزدیکی سی آفیس روڈ سکر

sukkurartscouncil@gmail.com
<https://www.facebook.com/sukkurartscouncil.pk/>
<https://sukkurartscouncil.org/>
<https://www.youtube.com/@sukkurartscouncil>

